

5. Концепції загальноосвітньої галузі «Основи виробництва» («Технології») [Електронний ресурс] // Концепції профільного навчання в старшій школі. – Режим доступу: <http://uazakon.com/document/fpart93/idx93094.htm>. – Заголовок з екрану.
6. Крутецкий В. А. Психология обучения и воспитания школьников: учебник / В. А. Крутецкий. – М. : Просвещение, 1976. – 304 с. 7. Леви В. Л. Искусство быть собой / В. Л. Леви. – М. : Знание, 1977. – 208 с. 8. Моляко В. А. Психологічна готовність до творчої праці / В. А. Моляко. – К. : Знання, серія 7 «Педагогічна», – 1989. – № 9. 9. Теплов Б.М. Способности и одарённость. Проблемы индивидуальных различий. – М. : Изд-во МГУ. – 1961 10. Философский словарь / под ред. М. М. Розенталя. – Изд. 3-е. – М. : Политиздат, 1972. – 496 с. 11. Фрейд З. Психология бессознательного : сб. произведений / З. Фрейд. – М. : Просвещение, 1990. – 448 с.

УДК 378.091.313:004.77

Юлія Кулінка

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ВЕБ-КВЕСТ-ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ВИДУ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Кулінка Ю. С. Методологічні аспекти впровадження веб-квест-технологій як виду проектної діяльності для підвищення якості освіти

У статті обґрунтовано особливості впровадження та використання однієї з інформаційно-комунікативних технологій – веб-квест, що розглядається автором як вид проектної діяльності на уроках трудового навчання під час вивчення варіативного модуля «Технологія заготівлі та зберігання продуктів» у 9 класі.

Ключові слова: інформаційно-комунікативні технології, веб-квест-технології, веб-квест, інтернет-ресурс, інтернет-сайт, презентація веб-квесту.

Кулінка Ю. С. Методологические аспекты внедрения веб-квест-технологий как вида проектной деятельности для повышения качества образования.

В статье обоснованы особенности внедрения и использования одной из видов информационно-коммуникативных технологий – веб-квест, которая рассматривается автором как вид проектной деятельности на уроках трудового обучения при изучении вариативного модуля «Технология заготовки и сохранения продуктов» в 9 классе.

Ключевые слова: информационно-коммуникативные технологии, веб-квест-технологии, веб-квест, интернет-ресурс, интернет-сайт, презентация веб-квеста.

Kulinka Yu. S. Methodological aspects of introducing web-quest technologies as a type of project activity to improve the quality of education

The article shows some aspects of introducing and using one of informational-communicative technologies – a web quest, which the author considers as a type of project activity at home economy classes while studying the module «Technology of storing and preserving food» in the 9th grade.

Key words: informational-communicative technologies, web-quest technologies, web-quest, the Internet resources, Internet site, presentation of a web-quest.

Модернізація освіти, що базується на нових інформаційних технологіях, передбачає формування нових моделей навчальної діяльності, що використовують інформаційні засоби навчання. Сучасна національна школа знаходиться у процесі пошуку оптимальних форм і методів навчання. Формування нових моделей навчальної діяльності з широким використанням інформаційних технологій навчання

є головним складником модернізації освіти.

Зростає інтерес до механізмів залучення підростаючого покоління до діяльності, що сприяє розвитку здібностей учнів. Життя показує, що формування будь-якої компетентності відбувається через практичну діяльність. Такими механізмами є технології навчання. Цей процес неможливий без розвитку технологій освіти з використанням різних сервісів мережі Інтернет і розповсюдження електронних освітніх ресурсів.

Сучасна навчальна програма вимагає від учнів уміння працювати з інформацією, потік якої постійно зростає. Це вдається далеко не всім. Часто ми спостерігаємо, що учні відчують значні труднощі, не впевнені у своїх силах, не задоволені результатами своєї праці. Це призводить до втрати інтересу під час вивчення предметів як гуманітарного, так і природничого циклу.

Тому проблема збереження і розвитку навчальної мотивації школярів завжди була і буде актуальною. Учителям треба підтримувати інтерес учнів, створювати такі умови, коли кожен учень залучений до творчої діяльності, що сприяє не тільки продуктивності навчання, але й гуманізації освіти. Досвід роботи показує, що найбільш ефективним є метод проєктів, що передбачає використання активних форм, у тому числі й у позаурочній діяльності.

Нині у всіх школах більшість учнів вільно користується сучасними інформаційними технологіями, що, звичайно, спрощує для них процес пошуку інформації, її оброблення та надання в різних формах. Тому використання у проєктній діяльності учнів комп'ютера як інструменту творчої діяльності сприяє досягненню кількох завдань: підвищення мотивації до самонавчання, формування нових компетенцій, реалізація креативного потенціалу, підвищення особистісної самооцінки, розвиток незатребуваних у навчальному процесі особистісних якостей (наприклад, поетичні, музичні, художні здібності).

Розвиток комп'ютерних технологій, особливо інформаційно-комунікативних, дає потужний імпульс розвитку підростаючого покоління. Зважаючи на це, доцільним є використання веб-квестів як виду проєктної діяльності на уроках трудового навчання.

Аналіз попередніх досліджень свідчить, що термін «веб-квест» походить від англ. *Web* – пошук у мережі або інтернет-пошук і *Quest* – це інтелектуально-динамічна гра, що полягає у проходженні командою вказаного маршруту і передбачає виконання спеціальних завдань. Розробниками веб-квесту як навчального завдання є американські вчені Б. Додж та Т. Марч, російські С. Полат, Я. Биховський, Н. Ніколаєва, А. Хуторський та ін. Серед вітчизняних дослідників упровадження технології веб-квест займаються Р. Гуревич, М. Кадемія, Н. Кононец та ін.

Мета статті – обґрунтувати доцільність використання веб-квест-технологій як виду проєктної діяльності на уроках трудового навчання.

Активне використання на уроках інтернет-технологій, телекомунікаційних засобів дозволяє говорити про впровадження інноваційних процесів, за допомогою яких відбуваються зміни різного характеру: змінюється мета і зміст навчальних планів, форми й методи навчання.

Веб-квест як освітня технологія спирається на такий підхід до навчання, у процесі якого відбувається конструювання нового. Згідно з цим підходом, учитель виконує незвичну роль – стає консультантом, організатором і координатором проблемно-орієнтованої, дослідницької, навчально-пізнавальної діяльності учнів. Учителем створюються умови для самостійної розумової і творчої діяльності учнів і підтримується їхня ініціатива. У свою чергу, учні – це рівноправні «співучасники» процесу навчання, які поділяють зі своїм учителем відповідальність за процес і

результати навчання.

Веб-квестом називається спеціальним чином організований вид дослідницької діяльності, для виконання якої учні здійснюють пошук інформації в мережі Інтернет за вказаними адресами. Веб-квести створюються для того, щоб учні вчилися використовувати отриману інформацію з практичною метою, ця технологія сприяє розвитку критичного мислення, аналізу, синтезу й оцінки інформації.

Отже, веб-квест поєднує в собі ідеї проектного методу та ігрових технологій в інтернет-середовищі засобами веб-технологій.

Згідно з аналізом літератури [1–3], веб-квест – це захоплююча подорож мережею Інтернет, що припускає запити в різних пошукових системах, одержання досить значного обсягу інформації, її аналіз, систематизацію і подальшу презентацію. Це технологія, що дозволяє працювати в групах, розвиває конкурентність і лідерство. По суті, веб-квест – це інтерактивний процес, під час якого учні самостійно здобувають необхідні знання. Роботу за технологією веб-квест можна використовувати скрізь, де є вихід в Інтернет, незалежно від навчального предмета, що вивчається.

Щоб дана робота була максимально ефективною, веб-квест повинен містити такі складники:

- вступ, у якому описуються терміни проведення і задається початкова ситуація;
- цікаве завдання, що можна реально виконати;
- набір покликань на ресурси мережі, необхідні для виконання завдання. Деякі (але не всі) ресурси можуть бути скопійовані на сайт цього веб-квеста, щоб полегшити таким чином викачування матеріалів. Вказані ресурси повинні містити посилання на веб-сторінки, електронні адреси експертів або тематичні чати, книги або інші матеріали, наявні в бібліотеці або у вчителя. Завдяки вказівці точних адрес під час виконання завдань учні не витратять зайвого часу на пошук інформації;
- опис процесу виконання роботи. Він повинен бути розподілений на етапи і з вказівкою конкретних термінів;
- деякі пояснення щодо оброблення отриманої інформації: спрямовуючі питання, дерево понять, причино-наслідкові діаграми;
- висновок, який нагадує, що вивчали, чого вони навчилися, виконуючи це завдання; можливо, шляхи для подальшої самостійної роботи за темою або опис того, яким чином можна перенести отриманий досвід в іншу галузь [2].

Веб-квести найкраще підходять для роботи в міні-групах, проте існують і веб-квести, призначені для роботи окремими учнями. Форми веб-квеста також можуть бути різними. Найбільш популярні такі:

- Створення бази даних з проблемами, всі розділи якої готують учні.
- Створення мікросвіту, у якому учні можуть пересуватися за допомогою гіперпокликань, моделюючи фізичний простір.
- Написання інтерактивної історії (учні можуть вибирати варіанти продовження роботи; для цього кожного разу вказуються два-три можливі напрями).
- Створення документа, що дає аналіз якої-небудь складної проблеми і запрошує учнів погодитися або не погодитися з думкою авторів.
- Інтерв'ю on-line з віртуальним персонажем. Відповіді і питання розробляються учнями, що глибоко вивчили цю особу. (Це може бути політичний діяч, літературний персонаж, відомий науковець, інопланетянин). Такий варіант роботи краще всього пропонувати не окремим учням, а міні-групі, одержуючи загальну оцінку (яку пропонують решта учнів і вчитель) за свою роботу.
- Робота з веб-квестами може бути запропонована і як домашнє завдання для

учнів, які цікавляться предметом, її можна провести в класі за наявності спарених уроків. Добрий результат цей вид діяльності забезпечує під час підготовки до олімпіад, оскільки розширює світогляд та ерудицію. Реальне розміщення веб-квестів у мережі у вигляді веб-сайтів, створених самими школярами, дозволяє значно підвищити мотивацію учнів та досягнення кращих навчальних результатів.

Науковці виокремили три критерії для класифікації веб-квестів:

За тривалістю виконання: короткострокові та довгострокові.

За предметним змістом: монопроекти, міжпредметні веб-квести.

За типом завдань, які виконують учні: переказ, компіляційні загадки, журналістські, конструкторські, творчі, переконуючі, розв'язок спірних проблем, самопізнавальні, аналітичні, оцінні, наукові [1; 3].

Завдання на переказ є найбільш примітивними і становлять найпростіший приклад використання інтернету як джерела інформації та вважається веб-квестом за таких умов:

- формат і форма доповідей учнів відрізняється від оригіналів матеріалів, матеріал тексту не є простим копіюванням тексту з Інтернету в текстовий редактор;
- учні вільні у виборі того, про що розповідають і яким чином організують знайдену інформацію;
- учні використовують навички збирання, систематизації та оброблення інформації [1].

Сутність компіляційного завдання полягає в тому, що учні мають взяти інформацію з різних джерел і привести її до єдиного формату. Підсумкова компіляція може бути опублікована в мережі Інтернет або представлена у вигляді нецифрового продукту, наприклад, книгою.

Веб-квест, що створений на основі завдання-загадки, потребує синтезу інформації з набору джерел і створення головоломки, що неможливо розв'язати простим пошуком відповіді на сторінках мережі Інтернет. Навпаки, необхідно придумати загадку, розв'язання якої потребує:

- засвоєння інформації з багатьох джерел;
- зведення інформації в єдине ціле за допомогою висновків, узагальнень з різних джерел інформації;
- виключення хибних відповідей, що спочатку уявлялися правильними, а у процесі розгляду стали хибними.

У журналістських веб-квестах учні мають зібрати факти та представити їх у жанрі репортажу новин, інтерв'ю і тощо.

Конструкторський веб-квест потребує від учнів створення продукту або плану з виконання раніше визначеної мети в певних межах.

Творчий веб-квест вимагає від учнів створення продукту в заданому форматі. Творчі проекти подібні конструкторським, проте є вільними і непередбачуваними в своїх результатах. У процесі оцінки таких проектів необхідно більше уваги приділяти творчості й самовираженню учнів.

Веб-квести з розв'язання спірних проблем передбачають пошук і представлення різних, а інколи суперечливих думок з однієї проблеми і спробу привести їх до консенсусу. Отже, веб-квест як вид проектної діяльності має низку позитивних чинників, що впливають на розвиток учнів і відображені на рис. 1.

У результаті навчання за цією технологією учні повинні створити власний веб-квест – веб-сторінку (окремий документ у мережі Інтернет, що має свою адресу) чи веб-сайт (групу взаємопов'язаних веб-сторінок, присвячених конкретній тематиці).

Задля формування мотивів навчальної діяльності під час вивчення варіативного розділу програми у 9 класі «Технологія зберігання і заготівлі продуктів» учням пропонується виконання веб-квесту. *Мета веб-квесту:* формування мотивів навчальної діяльності, розвиток умінь пошуку, перероблення та представлення інформації з теми в електронному форматі.

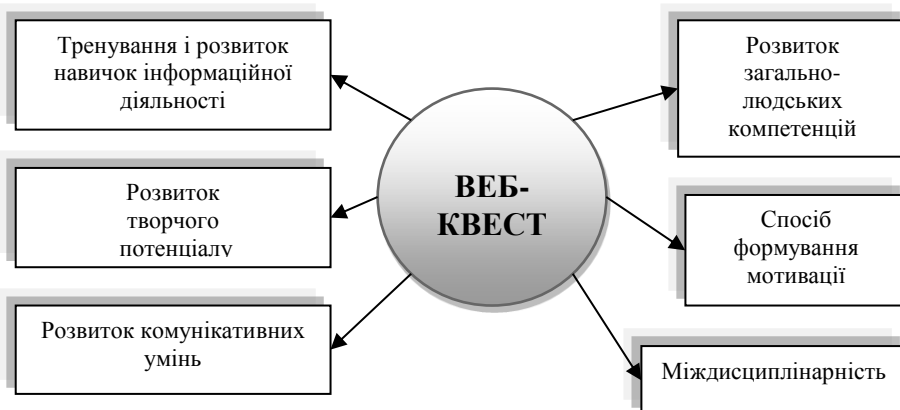

Рис. 1. Методичний потенціал веб-квест технологій

У завданні до веб-квесту вказуються групи і ролі учасників проекту, визначаються форми представлення кінцевого результату. Школярам пропонується розподілитися по групах, кожна з них у своїй роботі відображає одну з позицій, у контексті якої проводиться вивчення варіативного модуля «Технологія заготівлі та зберігання продуктів». Обираючи групи, учні можуть орієнтуватися на свої здібності, інтереси, вподобання та нахили, або ж, навпаки, спробувати себе у «незвичній для себе ролі». Наводимо орієнтовний зразок інструкції веб-квесту.

Веб-квест «Технологія заготівлі та зберігання продуктів»

<i>Спрямованість</i>	Технологія заготівлі та зберігання продуктів	<i>Кількість</i>	15-18 учнів	<i>Вік учнів</i>	14-15 років
Тип	Веб-квест		<i>Місце проведення</i>	Комп'ютерний клас з доступом до інтернету	
Автор	Кулінка Юлія Сергіївна (старший викладач кафедри педагогіки та методики технологічної освіти КПД ДВНЗ «КНУ») Романова Катерина Олексіївна (студентка 5 курсу ТПФ)				
Завдання	<p><i>Методичні завдання:</i> сформувати мотиви навчальної діяльності; активізувати пізнавальну діяльність учнів; розвивати комунікативні, креативні здібності учнів; виховувати зацікавленість обраним модулем.</p> <p><i>Уміння та навички, що формуються:</i> пошук, оброблення та використання інформації; вміння користуватися комп'ютером, працювати з інтернет-ресурсами, створювати веб-сайт у Microsoft FrontPage, презентації у PowerPoint та буклету Publisher.</p>				
Результат	Створення локального веб-сайту у Microsoft FrontPage. Створення презентацій у межах обраної дисципліни та загальної презентації				

Спрямованість	Технологія заготівлі та зберігання продуктів	Кількість	15-18 учнів	Вік учнів	14-15 років
	веб-квесту. Створення рекламного буклету				
Ресурси	Комп'ютер з мережею Інтернет				
Інтернет-ресурси	«Технологія заготівлі і зберігання продуктів» Режим доступу: http://domgosp.ucoz.ua/				

Орієнтовні розділи веб-квесту:

1. **Вступ** – короткий опис теми веб-квесту. Доцільно розмістити на Домашній сторінці.

2. **Новини.**

3. **Цікаво прочитати** (подивитись).

4. **Потрібно знати.**

5. Використані **матеріали** – сторінка, яка містить покликання на інтернет-ресурси, що використовувалися для створення веб-квесту.

6. Обов'язково передбачити сторінку **Розробники веб-квесту**. На сторінках освітнього веб-квесту розмістити розроблені учасниками проекту презентації.

Порядок роботи:

1. Розбийтеся на групи по 3 особи в кожній.

2. Кожен з членів групи повинен обрати собі одну з ролей. У кожного – своя роль, ролі не повинні повторюватися! Кожна роль передбачує виконання певних завдань, упоратися з якими вам допоможуть інтернет-ресурси. Після виконання всіх завдань члени групи звітують про проведену роботу, обговорюють її результати.

Ролі: Теоретики. Ваше завдання: вивчити інтернет-ресурси з теорії консервування: якість сировини для консервування; способи консервування харчових продуктів; тара та упаковка для консервування.

Інтернет-ресурси з теорії консервування:

<http://uk.wikipedia.org/wiki/>;

<http://agrobiznes.org.ua/node/280>;

http://kuking.net/8_261.htm;

<http://vkus.by/index.php?a=118>;

<http://zdorovo-tak.ru/sposoby-koservacii.html>

Технологи. Вам потрібно вивчити за допомогою інтернет-ресурсів історію консервування; технологію домашнього консервування; загальні прийоми консервування.

Інтернет-ресурси з технології консервування:

<http://znaimo.com.ua/>;

<http://ktoperviy.ru/eda/sposoby-konservacii-ryby.html>;

http://www.xliby.ru/kulinarija/domashnee_konservirovanie/p2.php;

http://kuking.net/8_261.htm;

<http://www.smakota.org.ua/>;

<http://www.youtube.com/>; <http://www.coolreferat.com/>

Дослідники. Вам необхідно дослідити дуже важливу тему – поживна цінність продуктів рослинного та тваринного походження, їх значення в раціоні людини; відсоток вітамінів та мінералів, що зберігаються після технологічної обробки.

Інтернет-ресурси з поживної цінності продуктів рослинного та тваринного походження:

<http://ua-referat.com/>; <http://max-body.ru/raznoe/spravochnaja-informacija/>;

<http://ua.textreferat.com/referat-1167.html>;
<http://otherreferats.allbest.ru/>;
<http://womanadvice.ru/konservirovannye-persiki>;
<http://www.coolreferat.com/>.

Комп'ютерний технолог. Ваше завдання: за допомогою технічних засобів розробити мультимедійну презентацію.

Інтернет-ресурси з мультимедіа-презентаціями:

<http://images.yandex.ua/>;
<http://www.youtube.com/>;
<http://video.yandex.ua/#top>;
<http://gotovim-doma.ru/view.php?g=6>

Отже, досвід показав, що методика веб-квест користується високою популярністю в сучасних учнів, активізує їх, сприяє підвищенню якості навчання. Веб-квест – це вид проектної діяльності, в межах якої вчитель формує пошукову діяльність школярів, задає їм параметри цієї діяльності й визначає її час. Означена технологія перетворює учнів з пасивних об'єктів навчальної діяльності в її активних суб'єктів, підвищує мотивацію до процесу «здобування» знань.

Отже, веб-квест технологія – це сукупність методів та прийомів організації дослідницької діяльності, для виконання якої учні на уроках трудового навчання здійснюють пошук інформації, використовуючи інтернет-ресурси з практичною метою. Така технологія дозволяє працювати в групах, розвиває конкурентність та лідерські якості школярів, підвищує не тільки мотивацію до процесу здобування знань, а й відповідальність за результати діяльності та їх презентацію. Цю технологію можна використовувати незалежно від навчальної дисципліни, головне – мати доступ до Інтернету.

Література

1. Быховский Я. С. Образовательные веб-квесты / Я. С. Быховский [Электронный ресурс]. – Режим доступа : [http:// ito.edu.ru](http://ito.edu.ru) **2. Кононец Н.** Технологія веб-квест у контексті ресурсно-орієнтованого навчання студентів / Н. Кононец // Витоки педагогічної майстерності: збірник наукових праць Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – Вип. 10. – Полтава, 2012. – Серія «Педагогічні науки». – С. 138–143. **3. Трайнев В. А.** Информационные коммуникационные педагогические технологии (обобщение и рекомендации): [учеб. пос.] / В. А. Трайнев, И. В. Трайнев. – М. : Изд.-торг. корп. «Дашков и Ко», 2008. – 280 с.

УДК:372

Олександр Сушенцев

АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ: РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТУ

Сушенцев О. Є. Активізація пізнавальної діяльності учнів на уроках трудового навчання: результати експерименту.

У статті автор розкриває хід дослідно-експериментальної роботи з перевірки визначених теоретичним шляхом педагогічних умов активізації пізнавальної діяльності учнів основної школи на уроках трудового навчання.

Ключові слова: активізація пізнавальної діяльності, пізнавальна активність, пізнавальна самостійність, трудове навчання.